

ВВЕДЕНИЕ ВО ХРАМ ПРЕВЪЩЫ

ВХОДЪ ВО ХРАМЪ ПРЕСЪВЪТА ВЪЩЫ НАШЕА БЪЩЫ И ПРИНОДЪВЪВЪ МАРИИ

ДНЕСЪ БЛАГОВОЛЕНІА БЖІА ПРЕДЪВБРАЖЕНІЕ, И ЧЕЛОВѢКЪВЪ СПАСЕНІА ПРОПОВѢДАНІЕ, ВЪ ХРАМѢ БЖІИ ИСНУ ДѢА ЯВЛЪЕТСА И ХРІСТА ВСѢМЪ ПРЕДВОЗВѢЩАЕТЪ. ТОИ И МЫ ВЕЛЕГЛАСНУ ВОЗОПІИМЪ: РАДЪИСА, СМОТРЕНІА ЗИЖДІТЕЛЕВА ИСПОЛНЕНІЕ.

Велнчѣемъ тѣ, пресвѣта дѣво, бѣгонзбрѣннаѣ отрокѣвице, и чтѣимъ ѣже въ храмѣ гдѣнь вхожденіе твоѣ.

Dnės blahovolėnija Bŏzija Predobražėnija, i čelovikov spasėnija Propovėdaņije, v chrāmī Bŏziji jāsno Ďiva javl'ajetsja, i Christā vsīm predvozviščajet. Tŏj i mŷ velehlāsno vozopijim: Rādusja, smotrėnija Ziždīteleva Ispolnėnija.

Veličajem Ťá, Presvjatája Ďivo, Bohoizbránnaja Otrokŏvice, i čtīm jėže v chrám Hospŏdeň, vchoždėnija Tvoje.

ZVER SA DO RÚK BOŽÍCH

*Ked' máš pocit, že je niečo
až priveľmi ťažká skúška,
a pýtaš sa s hnevom: „Prečo?!“
pomysli si na Isuska.*

*Ved' On za nás trpel, žiadne
nikdy nepáchajúc hriechy.
Pomodli sa, smútok spadne,
nezostaneš bez útechy.*

*Akže niekto tieseň tuší,
bázeň má a chvenie v hlásku,
do skrúsených takých duší
náš Isusko vnáša lásku.*

*Vydrž, zver sa do rúk Božích.
Ked' zmáčajú slzy viečka,
strážny Anjeliček vloží
znovu radosť do srdiečka.*

STO ROKOV OD POSTAVENIA CHRÁMU - CHRÁMOVÝ SVIATOK VO VARADKE

20. októbra 2024 sme vo Varadke (okres Bardejov) slávili chrámový sviatok Pokrova Presvätej Bohorodičky. Sviatočnú atmosféru umocňoval fakt, že chrám bol práve pred sto rokmi postavený. Sviatočnú svätú Liturgiu slúžili mnohí duchovní. Národa bolo obrovské množstvo: pri obchode okolo chrámu sa začiatok zástupu dotýkal konca a popri tom ešte mnohí stáli okolo. Kázeň porozprával nastojateľ chrámu protojerej Peter Savčák. Rozpovedal nám celú históriu chrámu, aj keď veľmi stručne. Zaujímavosťou vo Varadke je, že chrám bol postavený trikrát: prvý chrám zhorel, druhý honosný zbombardovala armáda pri prechode frontu a tretí stojí dodnes. Dal by Boh, aby stál už naveky.

Otec Savčák v súvislosti so stavbou dnešného chrámu spomenul, že ľudia po jeho postavení si vzdychali: „Už to nie je tá krása, čo bola.“ Tak isto si Hebreji povzdychli pri stavbe druhého Jeruzalemského chrámu. K tomu otec Savčák dodal, že hoci už to nie je to, čo bývalo, je to aj tak krajšie, lebo v tomto chráme prebýva Boh. Presne tak, ako po babylonskom zajatí si Hebreji postavili nový chrám, tak isto po zajatí Užhorodskej únie si Varadčania postavili tiež nový chrám, v ktorom prebýva Boh. Hoci nie až taký honosný, ako bol predošlý, ale zato pravoslávny.

Preto si vážme svoju pravoslávnu vieru, choďme do chrámu, prijímajme spasiteľné Telo a Krv Christovu vždy, keď je to možné na každej svätej Liturgii, svätme sviatky a nedele. Naši predkovia nám Vieru našu, Vieru slávnú, našu Vieru pravoslávnu zanechali čistú, spravme tak aj my...

brat Juraj

PŮŤ DO SMOLNÍKA

Tohtoročná púť do Smolníka bola krásna, rovnako ako tie v minulých rokoch. Aj keď teploty neboli vysoké a bolo chladnejšie počasie, nič nás neodradilo od účasti na tejto púti. Už na parkovisku, kde sme sa všetci spoločne stretli, nás srdečne privítala rodina Kapraľovcov zo Smolníka. Po ich privítaní sme sa spolu s duchovnými otcami vydali na nádhernú púť na počesť Presvätej Bohorodičky. Naše putovanie malo tri zastávky. Najprv sme začali molebnom, pri ktorom nás duchovný otec Nikolaj Pružinský, správca tejto farnosti, privítal na púti a poprial nám, aby sme všetci úspešne došli do cieľa. Keď sme sa pustili lesnou cestou, obdivovali sme krásy prírody, modlili sa a spievali duchovné piesne. Pri druhej zastávke sa nám prihovril duchovný otec Štefan Pružinský zo Spišskej Novej Vsi, ktorého poučné slová nás obohatili a počúvali sme ich s vďakou. Rozprával nám o tom, ako je potrebné vnímať každé jedno slovo, keď sa modlíme. Ako príklad uviedol jedného otca duchovného, s ktorým raz slúžil svätú

Liturgiu. Tento otec duchovný, majúci služebník blízko tváre a opretý o prestol, čítal každé slovo modlitby s neskutočným precitovaním jeho významu. Tento krátky odpčinok nám dodal silu na ďalšiu časť cesty, počas ktorej sme sa rozprávali a vzájomne spoznávali. Počas tretej zastávky sa nám prihovoril duchovný otec Miroslav Guba zo Slovínok, ktorý nám opäť povedal slová plné povzbudení a prečítal nám zo Starého Zákona. Vysvetlil nám, koho máme chápať pod „Božími synmi a ľudskými dcérami“, ktorí sa spomínajú v dobe pred potopou. Z tohto miesta sa nám zároveň naskytl nádherný výhľad na Smolník a potom sme sa pomaly začali vracat' dolu kopcom, až k smolníckemu chrámu. Tam nás už čakal otec Nikolaj a nasledovala večerná bohoslužba - večerňa. Po nej sme odslúžili panachýdu za duchovného otca Vasiľa Bobáka a matušku Máriu. Domáci nám pripravili pohostenie a krásne sa o nás postarali. Na druhý deň sme boli účastní na svätej Liturgii na počesť Presvätej Bohorodičky, počas ktorej spieval zbor svätého apoštola Andreja Prvozvaného z Medzilaboriec. Spev bol nádherný a chrámom sa niesol ako modlitba vychádzajúca priamo z našej duše. Po svätej Liturgii nasledoval obchod okolo chrámu s čítaním Evanjelií a poďakovanie za účasť na tejto púti a chrámovom sviatku. No a my pútnici veľmi pekne ďakujeme organizátorom za duchovne naplnené dni pozostávajúce z modlitieb, poučných slov, spevu ako aj pripravených chutných pokrmov.

mládežníčka Majka Gažiová

VÝROČIE USNUTIA OTCA IGNATIJA ČOKINU

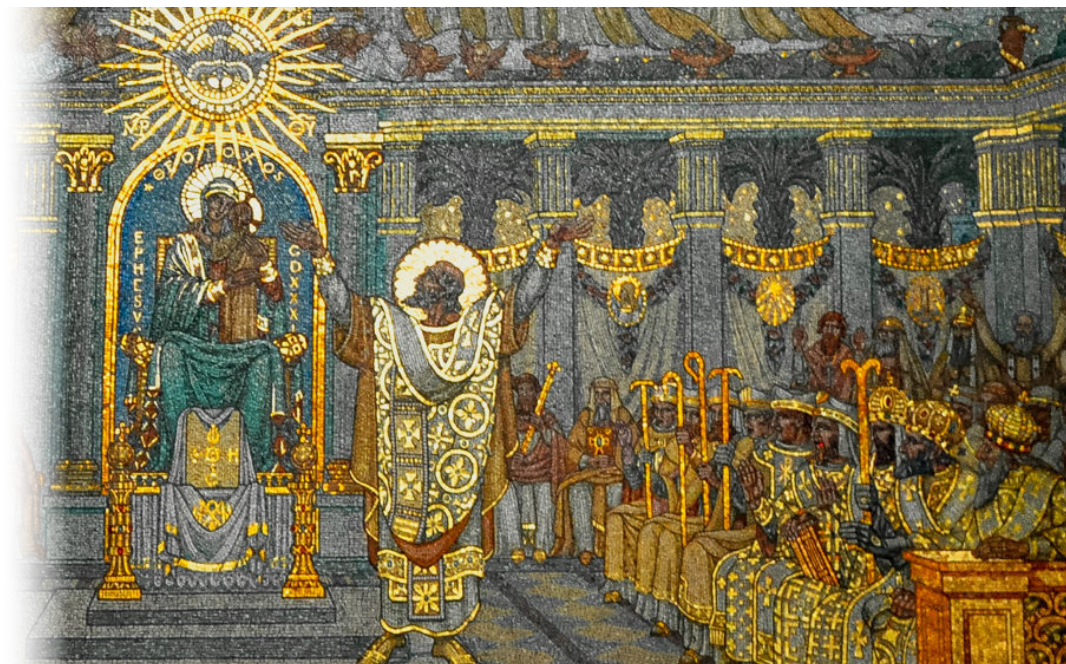
Každoročne 24. októbra si pripomínáme deň usnutia o. Ignatija (Čokinu), a to priamo na mieste, kde je pochovaný – na Horbe v Uličskom Krivom. Od jeho telesnej smrti uplynulo už 48 rokov, no napriek tomu toto miesto stále priťahuje ľudí, ktorí tu nájdu Boží pokoj. Ráno o 9.00 hod. začala svätá Liturgia. Po Liturgii nasledovala panachýda nad jeho hrobom. Bohoslužby slúžili viacerí duchovní: o. Igor Kerekanič, o. Ján Biloruský, o. Boris Hrustič, o. Marián Koval', o. Ľuboš Savčák a o. Jaroslav Guba. Okrem našich kňazov sa týchto modlitieb zúčastnilo niečo vyše 70 ľudí. Účasť takého počtu veriacich nás veľmi milo prekvapila a potešila. Bohoslužby prebiehali vonku a ľudí tak neodradilo ani chladné jesenné počasie a pracovný deň, štvrtok. Toto miesto aj po rokoch priťahuje množstvo veriacich nielen v čase Preobrazenia, ale aj v tento deň. Pred smrťou vyjadril o. Ignatij túžbu byť pochovaný na tomto mieste, kde mal svoju

kaplnku a kde slúžil, modlil sa. Viacerí ho odhovárali, že to nie je dobrý nápad, lebo toto miesto spustne. No o. Ignatij povedal, že toto miesto neostane opustené a bude stále priťahovať veriacich. Čas ukázal, že o. Ignatij mal pravdu a toto miesto priťahuje ľudí aj takmer 50 rokov po jeho odchode z tohto sveta. Po spoločných modlitbách nasledovalo v kultúrnom dome pohostenie pre všetkých. Týmto chcem poďakovať všetkým zúčastneným a aj zainteresovaným, ktorí nám pomohli túto akciu uskutočniť a tiež skrásliť toto miesto. Veľká vďaka patrí tým, ktorí navarili chutný obed. Verím, že v tento deň sa všetci zúčastnení duchovne posilnili.

Mgr. Ivana Gubová (PCO Uličské Krivé), foto: Daniela Kapráľová

NESTORIÁNSTVO A III. VŠEOBECNÝ SNEM V EFEZE

V raných storočiach kresťanstva často vznikali teologické spory, ktoré sa týkali najmä otázok o povahe a identite Isusa Christa. Jeden z najvýznamnejších konfliktov vznikol okolo osoby Nestoria, prominentného teológa a cirkevného predstaviteľa. Jeho učenie spôsobilo veľké rozdelenie a stalo sa hlavným predmetom diskusie na Treťom všeobecnom sneme v Efeze v roku 431.

Nestorius, pôvodne mních, bol v roku 428 ustanovený za patriarchu Konštantínopolu. Bol známy svojím prísny a disciplinovaným životným štýlom, vďaka čomu si získal rešpekt ako kazateľ a teológ. Jeho pôsobenie však netrvalo dlho a rýchlo sa stalo predmetom veľkých sporov. Hlavným dôvodom konfliktu bola jeho neochota nazývať Máriu „Theotokos“ (Bohorodička), čo znamená „Matka Božia“. Namiesto toho preferoval pojem „Christotokos“ (Matka Christa), pretože veril, že označenie „Matka Božia“ naznačuje, že Boh sa zrodil v ľudskej forme, čo podľa neho nebolo správne.

Podľa pravoslávneho učenia má Isus Christos dve prirodzenosti – božskú a ľudskú, ktoré sú nerozlučne zjednotené v jednej osobe. Toto spojenie je úplné a nerozlučné, čo znamená, že Isus Christos je zároveň plne Boh aj plne človek. Nestoriánstvo tvrdí, že Christos má tiež dve prirodzenosti, božskú a ľudskú, ale chápe ich ako oddelené v dvoch rôznych osobách. Nestorius učil, že božská a ľudská prirodzenosť v Christovi síce existujú vedľa seba, ale nie sú úplne zjednotené do jednej osoby. Medzi Nestoriovými najväčšími kritikmi bol Cyril Alexandrijský, ktorý tvrdil, že Nestoriov učenie ohrozuje samotný základ kresťanského učenia o Christovi ako jedinej osobe s

dvoma nerozlučne spojenými prirodzenosťami – božskou a ľudskou.

Na vyriešenie sporu okolo Nestoriovho učenia bol v roku 431 zvolaný Tretí všeobecný snem v Efeze. Cieľom snemu bolo vyjasniť a obhájiť základné princípy kresťanskej náuky a zároveň zabezpečiť jednotu Cirkvi. Cyril Alexandrijský viedol opozíciu proti Nestorovi a obvinil ho z herézy, pretože popieral jednotu Cristovej osoby. Snem napokon odsúdil nestoriánstvo ako heretickú náuku, ktorá ohrozuje kresťanské učenie. Na sneme bolo potvrdené používanie termínu „Theotokos“ pre Máriu, čím Cirkev zdôraznila, že Christos je jednou osobou s dvoma nerozlučnými prirodzenosťami – božskou a ľudskou. Toto rozhodnutie malo zásadný význam pre ďalší vývoj kresťanskej doktríny, pretože spevnilo učenie o Christovi ako plne božskej a plne ľudskej osobe.

Odsúdenie nestoriánstva však nevedlo k jeho úplnému zániku. Stúpenci Nestoria, teraz vnímaní ako heretici v rámci Rímskej ríše, sa presunuli na východ a založili vlastné cirkvi, čím šírili nestoriánske učenie v Perzii a častiach Ázie. Nestoriánska cirkev sa stala vplyvnou v Perzii, Indii a dokonca aj v niektorých oblastiach Číny. Napriek tomu, že bolo nestoriánstvo odsúdené, malo trvalý vplyv na kresťanskú teológiu, najmä vo východných cirkvách.

Zdroj: Pavel Aleš, Cirkevné dejiny II. Kresťanská cirkev v období všeobecných snemov. **Foto:** pravosk.ru

Peter Bobak

HĽADÁME SPONZOROV

Drahí čitatelia,

keďže na Istine nám všetkým záleží, chceli by sme, aby sa zdokonaľovala a posúvala ešte ďalej. Radi by sme tiež zvýšili jej kvalitu. Toto sa však potom odrazí aj na jej cene. Preto by sme privítali Vaše dary.

Takouto formou by sme mohli zvýšiť kvalitu, ale zároveň zvýšiť cenu len minimálne. My redaktori venujeme Istine svoj čas bez nároku na odmenu. Všetky peniaze idú len na tlač a poštovné. Ak môžete, pomôžte.

IBAN (Fio banka):

SK19 8330 0000 0025 0228 2852

PRAVOSLÁVNA IKONA A JEJ VÝZNAM V LITURGICKOM ŽIVOTE

Prvá vec, s ktorou sa veriaci človek stretne pri vstupe do chrámu, je nespočetné množstvo ikon. Už od malička sme boli vedení k tomu, že keď vstúpime do chrámu, tak sa prežehnáme, urobíme tri pojasné poklony a ideme pocilovať (pobozkať) ikony. Vzdávame im veľkú úctu a sú pre nás neodmysliteľnou súčasťou chrámu. V podstate si chrám bez ikon ani nevieme predstaviť. Ikona je nádherným spojením našej prosby a Toho, ktorého oslovujeme a prosíme. Ikona je reálnym mostom od pozemského života k duchovnému, od zeme k nebu, od sveta do raja. Pravoslávna Cirkev svoju vierouku ochraňuje v čistote aj prostredníctvom svätých ikon. Sú neodmysliteľnou súčasťou cirkevnej tradície a každý pravoslávny veriaci má k nim zbožnú úctu. Slovo ikona je gréckeho pôvodu a predstavuje obraz, portrét. V čase formovania kresťanského umenia v Byzancii sa týmto slovom označovalo každé vyobrazenie Isusa Christa, Presvätej Bohorodičky, svätca, anjela alebo udalosti z biblickej či cirkevnej histórie.

Veľmi veľkou úlohou ikony v Cirkvi je úloha modlitebná. Každý pravoslávny kresťan, od biskupa po laika, prináša svoje modlitby pred ikonami. Pri bohoslužbách kňazi alebo diakoni kadidlom okiadjajú ikony na ikonostase a v chráme. Ikonám vzdávame úctu neustále. Preto okrem chrámov ich veriaci majú aj v domácnostiach, vo svojich modlitebníkoch, jednoducho všade tam, kde chcú k Bohu priniesť svoju modlitbu. Bežne sa u nás stáva, že ak prideme na návštevu k pravoslávnenému veriacemu, tak na stenách alebo na rôznych iných miestach sa nachádzajú ikony. Ikony by sme doma

mali umiestňovať tak, aby naša tvár a pohľad na ikony smerovali na východ. Tak, ako sú postavené naše chrámy, teda oltárnou časťou na východ a tam smeruje náš pohľad, tak ak je to možné, mali by sme ikony umiestniť aj v domácnosti týmto smerom, ale nemusia byť. Preto sú veľkou súčasťou nášho duchovného života a cítime sa doma príjemnejšie a „bezpečnejšie“. Snažme sa ikony, aj keď sú staré alebo potrhane nevyhadzovať, ale opýtajme sa nášho duchovného na farnosti, ako naložiť s takými ikonami. Aj z tohto hľadiska sa snažme zachovávať si patričnú úctu, ktorá je aj v našom duchovnom živote veľmi dôležitá.

Od malička učíme deti, aby mali k ikonám veľkú úctu a pokoru. Pri modlitbách pred svätými ikonami veriaci stoja, kľáčia, skláňajú sa (robia poklony), bozkávajú ich, pália sviečky či zapalujú tymian (ladan) v domácich kadidelničkách.

To všetko vyjadruje našu úctu k nim a samozrejme k svätému, ktorý je na ikone vyobrazený. Pri pohľade na ikonu nás veriacich čosi prirodzene ťahá k modlitbe, k zamysleniu sa nad sebou a naším spôsobom života, k spoločenstvu s Bohom. Upíname svoj zrak na tvár na ikone, v pohľade svätca vidíme nekonečnú lásku, pokoj i radosť, túžime po pokore, pokání, prosíme o pomoc a milosrdenstvo. Pred ikonou sa dokážeme úplne oddať modlitbe a prosbe, pokľaknúť na kolená a nádejať sa na pomoc pre nás a našich blízkych. Modlitba pred ikonou má svoje čaro, svoju osobitú duchovnú atmosféru, pocity modliaceho sa človeka sú intenzívnejšie ako obyčajne, prežíva všetko omnoho mocnejšie, nerozmýšľa nad márnosťami pozemského sveta. Ikona a modlitba sú nerozdeliteľný celok v Christovej Cirkvi.

Veľmi dôležitou úlohou pravoslávnej ikony je taktiež dogmatická, t. j. vieroučná úloha. Prostredníctvom farieb, línií či gest dokáže ikonopisec zapísať na ikonu cirkevné učenie (dogmy), a preto hovoríme, že ikony sa nemaľujú, ale píšú. Môžeme si z nich prečítať a spoznať našu vieru, naše pravoslávne učenie. Keďže ikony sa odpisujú jedna od druhej, tak vďaka tomu sa v nich chráni a šíri učenie pravoslávnej Cirkvi. K vieroučnej správnosti pravoslávnych ikon prispievajú aj prísne pravidlá (kánony), ktoré však neobmedzujú individuálnosť každého ikonopisca. Usmerňujú ho v tom, aby obsah, teda to, čo bude písať na ikonu, bolo správne, no to, ako bude písať (technika, forma, štýl a pod.), si ikonopisec zvolí sám. Žiadny ikonopisec nesmie zabudnúť, že ikona sa píše v Cirkvi a pre Cirkev, že to nie je iba jeho individuálne dielo. Preto každého ikonopisca musia zdobiť cnosti ako pokora, trpezlivosť, láska k modlitbe, pôstu, samozrejme k Eucharistii a ďalšie. Pravoslávna ikona má v Cirkvi aj misijnú úlohu. Nebolo tomu tak len v minulosti, je tomu tak aj dnes. Pravoslávni misionári berú so sebou sväté ikony medzi národy, aby im cez harmóniu farieb a línií vysvetlili, aký nádherný je Boh, aký harmonický je život v Jeho Cirkvi, ako krása a pocit krásna môže každého človeka osloviť a upútať, priviesť ho k rozjímaniu, k premýšľaniu nad sebou, nad Bohom a ním stvoreným svetom. Nejedného človeka osloví rozpis chrámu ikonami. Cíti z nich Božie Kráľovstvo na zemi, pociťuje lásku, pokoj, radosť a spravodlivosť. Z histórie Cirkvi sú známe misijné prípady, keď práve ikona bola rozhodujúcim faktorom obrátenia národa na kresťanskú vieru, pomohla misii viac než slovami vyslovené dogmy. Ikona dokáže osloviť viac zmyslov človeka než hovorené slovo.

Nezabúdajme na silu modlitby pred ikonou. Úprimná modlitba je veľmi vzácna a ak sa nenecháme pri modlitbe rozptyľovať a úplne sa jej oddáme, vtedy pochopíme a pociťme, akú má modlitba silu.

Mgr. Daniel Havaj

Zdroje: pravmir.ru/ikona-v-cerkvi-ikona-v-dome, pcopresov.sk/vo_svetle_pravoslavnych_ikon_i.html, shigri.ru/shop/ikony-na-holste-new/vse-ikony-na-holste-new/ikona-spasitelya-molenie-o-chashe-02s9-vse-ikony

PREČO SA MODLIŤ PORFIRIJ KAVSOKALYVITA

Starec Porfirij odporučil modlitbu ako najúspešnejšiu odpoveď na všetky naše problémy. Nieкто sa sťažoval, že trpí pretrvávajúcou nespavosťou. Svätý starec mu ukázal ten správny liek: modlitbu. Nasledoval tento predpis a konečne sa vyliečil z nespavosti a zároveň dosiahol niečo oveľa vyššie: naučil sa modliť sa za všetky svoje problémy. Na jednom z našich stretnutí mi povedal: „*Prečo nám Boh radil, aby sme sa neprestajne modlili? Je to preto, že možno chce, aby sme si pred ním 'sadli a prosili'? Nie, Boh to nechce. Boh chce, aby sme z toho mali úžitok. Vie, že keď ho oslavujeme svojou slobodnou vôľou ako anjeli, neustále dňom i nocou, naša duša skutočne dostáva odpočinok, pretože v tom spočívajú naše skutočné záujmy.*”

Všetky dobré veci pochádzajú z modlitby

Starec Porfirij raz povedal: „*Vždy sa modlite k Bohu. Všetky dobré veci pochádzajú od Boha: túžba po modlitbe, láske a pokore, vyznaní a všetkom dobrom. Zakaždým, keď máte vo svojej duši chuť sa vyznať, choďte k svojmu duchovnému otcovi, je to veľmi dobré.*”

Raz som chcel pomôcť niektorým ľuďom s ich vážnym problémom, na ktorý starec upozornil, ale oni o tom nevedeli. Uvedomil som si, že existuje nebezpečenstvo, že mi nebudú rozumieť. Mohli by si to nesprávne vyložiť, takže namiesto duchovného úžitku by to spôsobilo duchovnú škodu. Povedal som otcovi Porfirijovi o týchto myšlienkach a on povedal: „*Nekonfrontuj ich s týmto problémom. Určite ťa nepochopia, obvinia ťa a urobia ti zo života peklo. Ale nebuď k nim ľahostajný. Pomôž im na diaľku svojou modlitbou. Takto sa vyhneš tomu, aby si im spôsobil duchovné škody a získajú väčší úžitok z tvojej modlitby.*” Riadil som sa radou starca a to ma upokojilo. Niekedy je lepšie modliť sa za problém inej osoby, ako sa s ňou o probléme rozprávať, najmä ak ste si celkom istí, že neprijme dobre, že ju upozorňujete na jej problém.

Jedného dňa mi svätý starec povedal: „*Niekde je generátor elektriny a v tejto miestnosti je žiarovka. Ale ak nezapneme vypínač, zostaneme v tme. Je tu Kristus a*

je tu naša duša. Ale ak nezapneme modlitebný spínač, naša duša neuvidí Christovo svetlo a zostane v temnote diabla.“ Bolo úplne jasné, že duša starca bola osvetlená Christovým svetlom vo dne i v noci, pretože jeho modlitba udržiavala generátor v neustálom duchovnom kontakte so žiarovkou.

Na začiatku nášho vzťahu som bol úzkostlivý a netrpezlivý, ako sa stretnúť so starcom, aby som sa ho opýtal na veci a dostal jeho odpovede. Cítil som sa duchovne prázdny, keď bol neprítomný v Kallisiji alebo keď tam bol, ale neprijímal ľudí, pretože bol chorý, alebo len dával tiché požehnanie. Starec ma postupne oslobodil od tejto úzkosti. Jedného dňa mi povedal: „Vieš, myslím, že ti veľmi pomáham svojimi modlitbami.“ „Som rád, že to hovoríš sám, pretože to cítim aj ja,“ povedal som mu. „Veľmi pekne ti ďakujem a prosím ťa, prosím, neprestávaj sa za mňa modliť. Priznám sa, že vždy prosím o Christovu pomoc prostredníctvom tvojich modlitieb, najmä v ťažkých

chvíľach, a vždy som posilnený – hlboko to cítim.“ Starec zažiaril radosťou a povedal: „Čo to hovoríš? Robíš to? Aj ja cítim to isté.“

Pútnici často žiadali starca, aby sa modlil za nich a ich blízkych a on to vždy sľuboval. Vtedy sa vo mne zrodila otázka: „Ako si mohol starec zapamätať stovky mien?“ Jedného dňa, keď sme sa rozprávali o modlitbe, sa ku mne zrazu obrátil a povedal: „Asi sa pýtaš, ako si môžem spomenúť na všetky tie mená v modlitbe? Som slabý a hriešny človek. Hovorím: Pane, zmiluj sa nad Jurajom, nad Mikulášom s Máriou, nad Katarínou – toľkými menami, koľko si pamätám – a nad všetkými, ktorí ma prosili, aby som sa za nich modlil a ktorých mená som zabudol. A Boh, ktorý nie je zabudlivý ako otec Porfirij, si zapamätá všetky mená a hneď príde a zľutuje sa nad všetkými.“

Starec mi poradil, aby som všetky svoje problémy riešil modlitbou, kým sa nevyriešia. Povedal mi: „Modli sa bez úzkosti, pokojne, s vierou v Božiu lásku a prozreteľnosť. Nenechaj sa unaviť modlitbou.“ Požiadal ma, aby som sa modlil za neho a za Boha, aby mu dal trpezlivosť s jeho chorobami, ktoré mu spôsobili, že veľmi trpel.

Janka

Zdroj: theartoforthodoxy.com/2024/10/14/selected-teachings-or-stories-from-elder-porphyrios-on-prayer

PRAVOSLÁVIE V JAPONSKU

Japonsko je štát ležiaci na východnom okraji ázijského kontinentu, na východ od Číny a Kórey. Rozkladá sa od Ochotského mora na severe, po Východočínske more na juhovýchode. Zo západu ho obklopuje Japonské more a z východu a juhu Tichý oceán. Meno Japonska doslova znamená Zem vychádzajúceho slnka.

Zaujímavosťou je, že Japonsko je stratovulkanické súostrovie tvorené až 14 125 ostrovmi. Japonsko je 2. najľudnatejšou ostrovnou krajinou sveta. Populácia 127 miliónov je jedenástou najväčšou na svete. Okolo 14 miliónov ľudí žije v hlavnom meste Tokiu.

Dve hlavné náboženstvá Japonska sú budhizmus a šintoizmus. Ale v tejto relatívne malej krajine je viac ako štyridsať aktívnych pravoslávnych Cirkví a ich farníci nie sú len Slovania, ktorí sa presťahovali do Japonska, ako by ste si mohli myslieť. Farníci hlavného pravoslávneho chrámu v krajine – Katedrály Vzkriesenia Christa v Tokiu – sú prevažne Japonci. Svätý Nikolaj Japonský bol prvý, kto priniesol Pravoslávie do japonskej krajiny.

Medzi mrakodrapmi hlavného mesta, jasnými neónovými nápismi a kričiacimi reklamami oko hľadá kupoly pravoslávneho chrámu. Katedrála, ktorú Japonci nazý-

vajú Nikolai-Do (Nikolajov chrám), bola postavená na vrchole kopca Suruga-dai v okrese Kanda a celkom organicky zapadá do mestskej krajiny. Svätý Nikolaj (vo svete Ivan Dmitrijevič Kasatkin), ktorý sa narodil v roku 1836 v Smolenskej gubernii, založil pravoslávnu misiu v Japonsku.

A ako sa svätý Nikolaj vlastne dostal do Japonska? Po prečítaní oznámenia o možnosti odchodu do Japonska so zámerom pomoci Ruskej ambasáde. Vtedy pocítil náhlu túžbu ísť na toto miesto. Žiadosť vyplnil so zámerom slúžiť skôr ako mních než ženatý kňaz a pozíciu ľahko získal. Medzitým bol postrihnutý na mnicha s menom Nikolaj. Biskup Inokentij (Veniaminov) z Kamčatky, budúci svätec, misionár Sibíri, Aljašky a metropolita Moskvy, poučil mladého misionára. Svätý Nikolaj si

tieto rozhovory s biskupom Inokentijom pamätal po zvyšok svojho života. Teda prácou a modlitbami svätého Nikolaja obyvatelia krajiny vychádzajúceho slnka spoznali Christa a počuli evanjeliové slovo. Aby mohol kázať v rodnom jazyku miestnych ľudí, svätý Nikolaj sa naučil japonsky. Bol to svätý Inokentij, kto zapálil inšpiráciu mladého misionára k štúdiu jazyka a kultúry Japonska. Svätý Nikolaj sa niekedy prechádzal po uliciach Hakodate, počúval obyčajných ľudí a profesionálnych rozprávačov. Zoznámil sa s poprednými budhistickými kňazmi a počúval ich kázne. Hieromonach Nikolaj trávil štrnásť hodín denne v priebehu siedmich rokov štúdiom všetkých aspektov Japonska. Po niekoľkých rokoch intenzívneho štúdia otec Nikolaj obrátil samuraja, zaťa šintoistického kňaza, spolu s ďalšími dvoma. Týmto samurajom bol budúci pravoslávny kňaz Paul Sawabe. Svätec sa nepokúšal obrátiť veľké množstvo ľudí, ale namiesto toho sa snažil zabezpečiť, aby tí, ktorých obrátil, boli silní vo viere. Títo prví veriaci mu potom pomáhali a čoskoro mal skupinu pätnástich kresťanov.

V roku 1873, po dvanástich rokoch práce svätého Nikolaja, sa podmienky začali zlepšovať. Vďaka progresívnej politike cisára Meidži vydala japonská vláda nový občiansky zákon, ktorý zaručoval náboženskú toleranciu. Misia bola potom presunutá z Hakodate do Tokia, nového cisárskeho hlavného mesta, kde počet pravoslávnych veriacich čoskoro dosiahol tisíc. Svätý Nikolaj založil školy pre vyučovanie katechumenov a veriacich a v roku 1878 otvoril teologickú školu na výchovu japonského duchovenstva. Okrem teologických kurzov sa tam vyučovala japončina, čínština a ruština, aby sa pripravili na prípadný preklad všetkých Svätých Písíem, ako aj ďalších dôležitých textov. V roku 1880 bol svätý Nikolaj vysvätený za prvého japonského biskupa a v roku 1884 začal stavať krásnu katedrálu v Tokiu.

Návrh chrámu vymyslel architekt Michail Arephievič Schurupov a na práce na stavenísku dohliadal Nagasato Taisuke. Katedrála Christovho Vzkriesenia, postavená v rusko-byzantskom štýle, je určená pre zhruba 2 000 ľudí.

Drvivá väčšina veriacich sú Japonci, ktorí uverili v Christa a prijali svätý krst. Je tu veľa veriacich zo zmiešaných rodín, kde manželka je Ruska alebo Ukrajinka a manžel Japonec. Prichádzajú aj cudzinci, ale hovoria po japonsky, pretože bohoslužby sú v japončine. Len niekoľko litíi sa číta v angličtine alebo cirkevnoslovančine. Všetko duchovenstvo sú Japonci a všetci sú absolventi seminára, ktorý bol otvorený úsilím svätého Nikolaja a ktorý nikdy nebol zatvorený.

Zvyčajne turisti alebo pútnici z Ruska alebo iných krajín bývalého Sovietskeho zväzu, ktorí chcú počuť cirkevnoslovanický jazyk, ktorý je im známejší, chodia na Liturgiu do chrámu svätého Alexandra Nevského, reprezentácie Ruskej pravoslávnej Cirkvi alebo idú do rumunského chrámu.

V praxi niektorých zahraničných cirkví (nie tak ako na Slovensku) si kňaz často musí zarábať na živobytie ovládaním nejakého svetského povolania. To znamená, že slúži cez víkendy a sviatky, ale vo všedné dni pracuje napríklad ako poštár alebo kuchár. Pravoslávna Cirkev v Japonsku takúto prax nemá. Kňazi sú podporovaní svojimi farnosťami. Je tu nedeľná škola pre deti, ktorú vedú samotní veriaci. Po nedeľnej Liturgii je vždy spoločné jedlo s diskusiou o plánoch farnosti, prehľadom podujatí, ktoré usporiadali, a gratuláciami tým, ktorí oslavujú narodeniny alebo meniny. Pre tých, ktorí sa plánujú dať pokrstiť, kňazi organizujú katechetické prednášky.

Rešpekt je synonymom Japonska. Ak tam pôjdete, pripravte sa na to, že sto-krát povieť „ahoj“ a „ďakujem“ a zakaždým sa určite pokloňte. Je to zvyk. Dokonca aj moderátor správ sa po rozlúčke vždy trochu pokloní. Japonci sú mimoriadne priateľskí a zdvorilí.

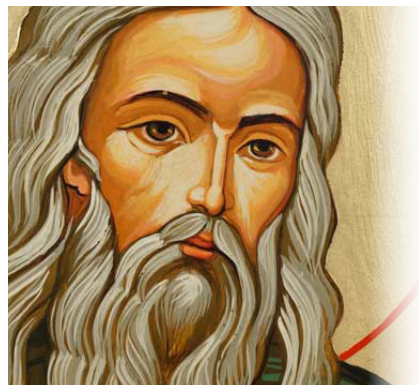
Tatiana Vasiliou

Zdroj: <https://orthochristian.com/141774.html>, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Japonsko>. **Foto:** <https://www.cestovinky.cz>, <https://www.bing.com/images>

ZÁZRAKY SVÄTÉHO HERMANA ALJAŠKÉHO

V tomto článku našim drahým čitateľom chceme predstaviť ďalší zázrak spojený so svätým Hermanom Aljašským.

Výpoveď matušky Galiny Tregubov: „V roku 1990 naša farnosť pozvala miestneho „stromového chirurga“ Lea M., aby vyrúbal niekoľko mŕtvych stromov v zadnej časti cirkevného pozemku. Prišiel a pracoval so svojou manželkou Kathleen. Pracovali rýchlo a s láskavým prístupom. Odmenu za prácu rázne obaja odmietli. Pritom neboli pravoslávni. Zaujímalo nás teda, prečo sú k nám takí štedrí. Dôvod, ako sme sa

od nich neskôr dozvedeli, bol v niečom, čo sa stalo pred niekoľkými rokmi, tesne po ich svadbe. Leo aj Kathleen boli vážnymi nadšencami horolezectva, a tak sa na svadobnú cestu rozhodli ísť na Aljašku, aby vystúpili na najvyšší vrchol Severnej Ameriky, horu Denali (aka McKinley), 20 320 stôp. Na svoju expedíciu sa dôkladne pripravili: rozprávali sa so sprievodcami, študovali mapy, kontrolovali vybavenie a čakali na dlhý úsek dobrého počasia. Keď konečne začali svoj vzrušujúci, ale mimoriadne ťažký výstup, pár dní išlo všetko v poriadku. Ale na konci jedného dňa na istej úzkej ceste stretli starého a zvláštne vyzerajúceho muža v dlhom tmavom rúchu. Kráčal opačným smerom dolu kopcom. Priateľsky ich pozdravil a poradil im, aby sa čo najskôr otočili a vrátili sa do základného tábora, pretože počasie sa mení na silnú búrku. Povedal, že čoskoro to tu bude veľmi nebezpečné. A akoby v odpovedi na ich nepoloženú otázku, ako mohol niečo také vedieť, vysvetlil, že je miestny a veľmi dobre pozná klímu. Zanechajúc ich prekvapených a nepokojných pokračoval v ceste. O niekoľko minút neskôr, keď Leo a Kathleen urobili múdre rozhodnutie vrátiť sa späť a potom sa pokúsili spomenúť si na vzhľad starého muža, si uvedomili, že nemal so sebou batoh ani žiadne iné turistické vybavenie. Ako sa mohol dostať tak vysoko do holej, skalnatej hory pri teplotách pod nulou, bez akéhokoľvek jedla alebo ochrany?! O niekoľko dní neskôr, takmer na dne hory, ich skutočne zastihla silná búrka. Prežili to, neustále v mysliach ďakovali starému mužovi, ktorý ich varoval pred nebezpečenstvom. O týždeň neskôr, stále v základnom tábore sa dozvedeli, že niektorí ďalší horolezci, ktorí boli počas búrky vo vyšších nadmorských výškach, sa už nikdy nevrátili. Potom, akoby v odpovedi na ich zvedavosť, si Leo a Kathleen všimli niečo v táborovej jedálni. Bol to obrázok ich záchrancu, pripnutý na nástenke medzi rôznymi reklamami a fotografiami hory. Spoznali ho na prvý pohľad. Keď sa spýtali čašníka na jeho meno, povedal im: „Je to pravoslávny svätec, ktorý žil na Aljaške. Volá sa svätý Herman.“ A fotografia ukázala ikonu svätého Hermana z neďalekej pravoslávnej Cirkvi. Svätec im povedal pravdu. Bol skutočne miestny...”

Tatiana Vasiliou

Zdroj a foto: <https://orthochristian.com>

OVEČKA

Svätý Nikolaj

Milé deti!

V mesiaci december sa nebudeme venovať podobenstvu, ale deťmi obľúbenému svätému Nikolajovi. Tohto svätca prazdnujeme viackrát do roka, no 19. december je jeden z najznámejších dní, kedy si ho pripomíname.

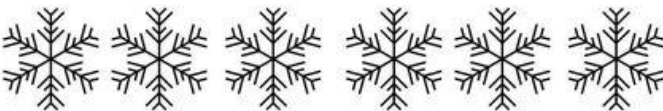
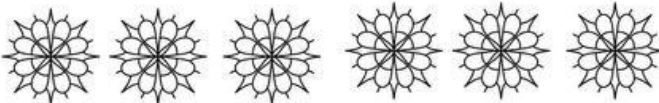
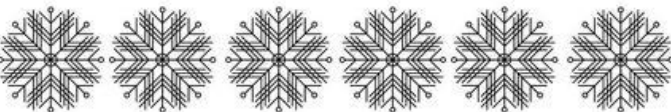
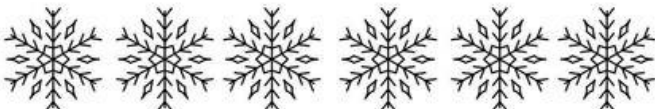
Svätý Nikolaj bol archiepiskop m.....

Po smrti svojich rodičov rozdal celý m.....
chudobným a nič si pre seba nenechal.

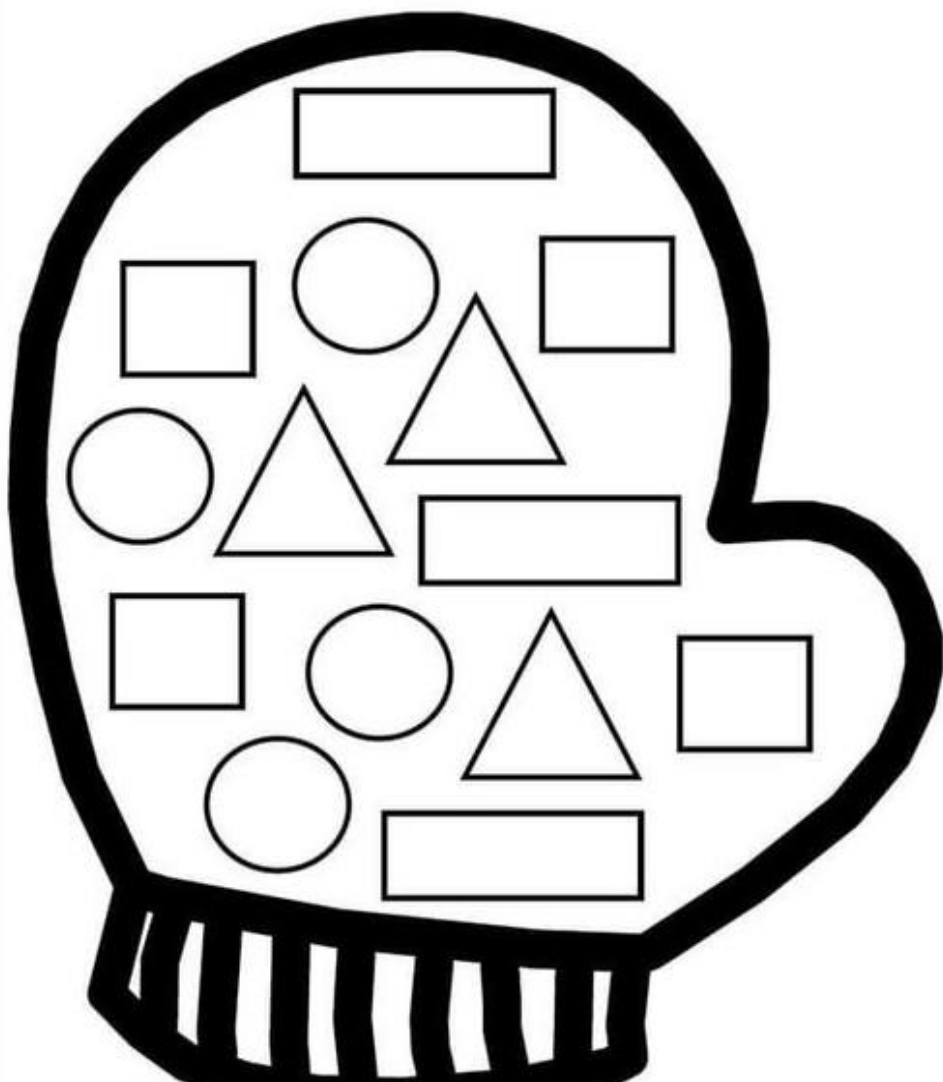
Zúčastnil sa na I. Všeobecnom s.....

Slovom bojoval proti heretikovi A.....

Škrtni správny počet:

Vymaľuj nasledovne: kruh – červený, trojuholník – modrý, obdĺžnik – žltý a kocka – zelená.

Vaše súťažné odpovede nám posielajte do 7 pracovných dní na adresu: sutaz.ovecka@gmail.com.

POUČENIA SVÄTÉHO JÁNA ZLATOÚSTEHO

„Počúvaj Boha v prikázaniach, aby On teba počúval v modlitbách.“

„Slabý človek hľadá počas pokušenia vinníka, silný hľadá Boha.“

„Kto si ctí kňaza, bude ctíť aj Boha, a kto začne kňazom pohrdáť, postupne uráža Boha. Aj keby kňaz nebol zbožný, Boh, keď vidí, že z úcty k Nemu ctíš aj tých, ktorí nie sú hodní cti, sám ťa odmení.“

„Spása nespočíva iba v tom, aby sme nekonali zlo, ale aj v tom, aby sme sami statočne trpeli zlo.“

„Čo je krása duše? Je to čistota/cudnosť, skromnosť, pokora, láska, priateľskosť, dobré skutky, poslušnosť Bohu, plnenie zákona, pravda, láskavosť srdca. To je krása duše. Nepochádza z prirodzenosti, ale z vôle.“

„Keď sa mstiš, trápiš predovšetkým seba samého, lebo či je niečo úbohejšie ako rozhnvaný a mstiaci človek? Taký človek nemá pokoja.“

„Boh je milosrdný len k tým, ktorí ľutujú svoje hriechy a odčinili ich pokáním alebo skutkami milosrdenstva.“

„Aby pery boli krásne, hovorte iba láskavé slová. Aby oči boli krásne, hľadajte v ľuďoch len to dobré. Aby vaša postava bola štíhla, podelte sa s jedlom s hladnými. Krása ženy nie je v oblečení, ktoré nosí, ani v postave, ani v účese. Krása ženy by mala byť viditeľná v jej očiach, sú to dvere do jej srdca, miesto, kde žije láska. Skutočná krása ženy sa odráža v jej duši. Krása ženy sa prejavuje v jej starostlivosti a láske. Krása ženy rastie s pribúdajúcimi rokmi.“

MONASTIER PREPODOBNÉHO JOVA POČAJEVSKÉHO V MNÍCHOVE

Nedáľeko zámku Blutenburg v jednej zo štvrtí Mníchova – Obermenzing sa nachádza jeden zo slávnych mužských monastierov Ruskej pravoslávnej Cirkvi v zahraničí, založený už v roku 1946 – Monastier svätého Jova Počajevského. Predtým pôsobili mnísi na východnom Slovensku - v monastieri v Ladomirovej. Na konci druhej svetovej vojny boli bratia nútení utiecť pred postupujúcou sovietskou armádou, kým si nenašli trvalé bydlisko v Mníchove.

Medzi piatimi miliónmi ruských utečencov, ktorí prišli do Nemecka v roku 1945, boli aj mnísi evakuovaní z pravoslávneho monastiera svätého Jova Počajevského v Ladomirovej. Od roku 1941 patrilo monastier nemeckej diecéze Ruskej pravoslávnej Cirkvi v zahraničí. Počas ofenzívy sovietskych vojsk sa 32 obyvateľov monastiera presťahovalo zo Slovenska do Nemecka – v Ladomirovej zostalo šesť mníchov a čoskoro po skončení vojny nové orgány Československej republiky monastier zatvorili. V Nemecku sa k imig-

rantom pridalo niekoľko ďalších prisťahovalcov z Ruska – bratstvo sa zvýšilo na 49 ľudí. Najprv ich rozdelili do utečeneckých táborov. Potom väčšina mníchov na čele s metropolitom Anastázom odišla do Ženevy a zostala tam až do jari 1946.

Sedem mníchov ostalo postaviť nový monastier Jova Počajevského na nemeckej pôde. Vedením bratov bol poverený archimandrita Job (Leontyev). S podporou amerických okupačných úradov sa podarilo nájsť a prenajať vhodnú budovu na okraji Mníchova v Obermenzingu - bývalý sirotinec, úplne zdevastovaný koncom vojny. Napriek nepredstaviteľným ťažkostiam sa bratstvu v krátkom čase podarilo vybaviť kéliu, refektár a prestať podkrovie. Časopis „Pravoslávna Rus“ z roku 1947 prináša svedectvo jedného z bratov: „*Ked' sme sa nastahovali, v celom dome sme našli len dve široké lavice zo sprchovej šatne. Tieto lavice dlho slúžili ako posteľe pre dvoch bratov, ostatní spali na podlahe.*“ Východná budova objektu bola vhodná na vytvorenie chrámu, kto-

rý bol vysvätený na chrámový sviatok 28. augusta v deň pamiatky svätého Jova Počajevského. Jeromonach Cyprian (Pyzhov) vytvoril ikonostas pre chrám v staroruskom štýle. Ikony pre mníchovský monastier o. Cyprián napísal v Ženeve a poslal ich odtiaľ do Mníchova. Do konca roku 1947 sa mníchovské bratstvo rozrástlo na 32 obyvateľov, polovicu z nich tvorili laici. Nestabilná politická situácia Rusov žijúcich v Nemecku a beznádejná núdza však viedli k tomu, že väčšina bratstva musela krajinu opustiť. Maličký pozemok nemohol užiť každý. Väčšina obyvateľov monastiera - 18 ľudí - sa stala súčasťou monastiera Najsvätejšej Trojice v Jordanville (USA), šiesti odišli do Francúzska, ďalší do Palestíny, Veľkej Británie, Kanady a Južnej Ameriky. Niektorí duchovní sa ujali už existujúcich zámorských ruských chrámov, iní zakladali nové pravoslávne monastiere. Mnísi, ktorí zostali v Mníchove, pracovali v oblasti sociálnej charity: pripravovali jedlo pre núdzných utečencov a darovali im oblečenie. Národnosť v tomto prípade nehrala rolu – medzi opatrovatelmi bolo veľa Nemcov.

Napriek všetkým ťažkostiam sa bratom podarilo vytvoriť novú tlačiareň, a tak pokračovať v tradícii Jova Počajevského. Táto stará tlačiareň fungovala do roku 1977. Tlačiarenské bratstvo v tomto období vydalo asi 200 titulov ruských a cirkevnoslovanských kníh, brožúr a časopisov. Obnovená bola aj tradícia kňazského vzdelávania. V 50. rokoch monastier ponúkal kurzy pre duchovných pod vedením protopresbytera Vasilija Vinogradova, ktorý kedysi pôsobil v úrade patriarchu Moskvy a celej Rusi Tichona. Kurz v rozsahu 330 vyučovacích hodín absolvovalo 33 kňazov. V tých istých rokoch sa v monastieri konali početné „Stretnutia pravoslávnych Nemcov a priateľov Pravoslávia“. Účelom týchto stretnutí bolo prehĺbenie vedomostí o pravoslávnej Cirkvi. V roku 1980 biskup (teraz arcibiskup) Mark (Arndt) prišiel do Jovo-Počajevského monastiera spolu so svojimi bratmi a vybavil monastier podľa Athoskej charty. Chrám a monastier boli v nasledujúcom desaťročí kompletne zrekonštruované a rozšírené. Bývalá, dávno zastaraná tlačiareň, v ktorej práca zanikla v roku 1977, bola vybave-

ná modernou technikou a plnohodnotnými tlačiarenskými strojmi. V suteréne bola zriadená dielňa na odlievanie sviečok, ktorá odvtedy sviečkami zásobuje celú nemeckú diecézu. Tým bol položený ekonomický základ existencie monastiera. S podporou vedenia mesta sa uskutočnila rozsiahla obnova budovy monastiera a modernizácia tlačiarne. Počas procesu tejto reštrukturalizácie bolo možné vybaviť izby pre hostí - odvtedy monastier svätého Jova Počajevského víta hostí a pútnikov, ktorí sa chcú zúčastniť monastierskeho života. Každý rok od roku 1982 do roku 1994 sa v monastieri konali mládežnícke semináre, na ktoré prišlo až 70 ľudí. Postupom času sa otvorili nové možnosti - hostia prišli nielen zo západnej Európy, ale aj z Ruska, Bieloruska a Ukrajiny. Monastier sa postupne stal miestom stretávania starej emigrácie a pravoslávnych ľudí z krajín bývalého ZSSR a východného bloku.

Súčasnú sídlo monastiera už dlho neposkytovalo vhodné podmienky pre život bratov, a preto hľadali alternatívne miesto. Našli malý komplex na odláhlom kopci obklopený lesom, ktorý bol minimálne od 15. storočia uctievaný ako sväté miesto známe ako „Svätá hora“ vďaka neďalekému katolíckemu pútnickému

kostolu Maria Vesperbild. Je ním zámok Seifriedsberg pri Augsburgu. Príťahuje aj mnoho zvedavých návštevníkov a nadšencov parku. Zámok Seifriedsberg pri Augsburgu by sa teraz mohol stať takým miestom. Seifriedsberg je zároveň len hodinu jazdy od Mníchova, a preto môže aj naďalej slúžiť ako sídlo biskupa a diecéznej správy ako dodnes monastier v Obermenzingu. Predstavený monastiera podpísal zmluvu o kúpe zámku 11. 9. 2024 a je vo vlastníctve nemeckej diecézy. Zostáva však ešte veľa urobiť, kým bude hrad vhodný na bývanie pre bratov. Ide o najväčší projekt, ktorý nemecká diecéza od svojho založenia pred sto rokmi podnikla.

Monastier má aj vlastnú tlačiareň, ktorá vydáva duchovnú literatúru v nemčine a ruštine, ako aj diecézny časopis „Vestnik“, v ktorom sa publikujú články svätých cirkevných Otcov a správy o modernom cirkevnom živote nemeckej diecézy Ruskej pravoslávnej Cirkvi v zahraničí. Mnisi sa venujú aj výrobe strieborných predmetov, sviečok a kadidla a chovu včiel.

Nikola Kahancová

Zdroj a foto: <https://hiobmon.org>

MOJA MODLITBA K SVÄTÉMU FANÚRIJOVI

V tohtoročnom augustovom čísle ISTINY som si na str. 28-29 prečítal článok pani šéfredaktorky Tatiány Vasiliou „Svätý Fanúrij, novoobjavený na Rodose“ v rubrike „Pravoslávie vo svete“. Dozvedel som sa, že na príhovory tohto svätca sa deje veľa zázrakov v súvislosti s nájdením stratených predmetov. V článku je aj jeho ikona.

Koncom augusta môjmu bratovi mala prísť vopred zaplatená zásielka z internetového obchodu. No pri jej doručovaní nastali isté komplikácie a v naplánovaný deň ju brat neprebral. Doma sme všetci boli sklamaní a nevedeli sme, čo so zásielkou bude ďalej. Tak som otvoril časopis ISTINA a, pozerajúc sa na ikonu svätého Fanúrija, kratučko, svojimi slovami som sa pomodlil a poprosil ho o pomoc. V nasledujúci deň bola zásielka úspešne doručená na našu adresu. Nič zvláštne, lebo, ako sa ukázalo, nešlo o závažný problém.

To však nebolo všetko.

V minulosti som sa venoval vyšívaniu rôznych obrúskov. Bola to moja záľuba a vyšil som ich niekoľko. Lenže jeden obrúsok sa mi ešte pred siedmimi rokmi kdesi zapatrošil. Hľadal som ho po celom byte, no bezúspešne. Sedem rokov som tú výšivku vôbec nevidel a myslel som si, že sa mi voľakde nenávratne stratila. Bolo mi to nesmierne ľúto, pretože som si spomínal, koľko úpornej námahy a času som venoval práci na tomo výrobku a ako som sa tešil, keď som ho dokončil. Rozmýšľal som nad tým, či ho nemám vyšiť opäť, všetko od začiatku, ale ten vzor som si už dobre nepamätal. To by muselo byť znovu vynaložené úsilie.

Ale pár dní po tej modlitbe k svätému Fanúrijovi som doma počas prezerania uložených topánok našiel krabicu s potrebami na vyšívanie a v nej bol práve tento hľadaný obrúsok! Nevýslovne sa teším, že zbierka mojich výšiviek je zase kompletná.

Nuž, tento môj príspevok by som chcel ukončiť slovami pani šéfredaktorky:

*„Svätý Fanúrij,
moli Boha o nás!“*

Igor Kruk

ROZHOVOR S O. JAROSLAVOM GUBOM, SPRÁVCOM PCO ULÍČSKÉ KRIVÉ, RUSKÝ POTOK A PRÍSLOP

1. Ako sa formovalo tvoje povolanie ku kňazskej službe? Kedy vzniklo a ktoré osoby mali v danej veci na teba vplyv?

V našej rodine, kde som vyrastal, sa pravoslávna viera praktizovala. Čiže, určite ma zásadným spôsobom formovala rodina a život v nej. Jednoducho život s Bohom. Otec nám pred spaním čítal stále z Biblie. Tiež každý večer pred spaním sme si spolu s bratom a rodičmi kľakli pred posteľ (nad posteľou boli na stene ikony) a pomodlili sa. Rodičia nás potom na posteli prežehnali a tiež aj ráno pred odchodom do školy. Chodili sme s rodičmi do cerkvi a to sme brali ako samozrejmosť.

Môj dedko z matkinej strany bol pravoslávnym duchovným – ThDr. Michal Spišák. V rodine sme mali alebo aj máme viacerých kňazov. Keď sme boli na návšteve u starých rodičov, tam sa stále rozprávalo niečo o Svätom Písme a o duchovnom živote. S bratom sme sa hrali, ale rozhovory dedka s otcom som vnímal. Mnohým veciam som vtedy ešte nerozumel, ale cítil som sa tam veľmi dobre. Dedko nám stále dával požehnanie na hlavu. Navyše, všade u starých rodičov boli na stenách ikony a police plné kníh s duchovnou literatúrou a to všetko na mňa od detstva vplývalo.

V našom košickom chráme sa vždy v piatok vyučovalo náboženstvo, na ktoré sme sa veľmi tešili. Aj preto, že nás zaujímali príbehy z Biblie, ale aj ostatné veci, ktoré sme tam počuli, no tešili sme sa aj na kamarátov z chrámu. Tiež sme chodili do detských pravoslávnych táborov (Ruská Volová, Byšta, Inovce), ktoré boli fantastické nielen kvôli rôznym zážitkom a kamarátstvom, ale tiež sme si tam prehĺbili aj vieru, čo bolo veľmi dôležité a (verím, že) prinieslo aj svoje plody. Tiež u nás stále bola doma duchovná literatúra – časopisy Odkaz svätého Cyrila a Metoda, Istina, knihy preložené o. J. Zozulákom...

Ako štrnásťroční sme začali chodiť na stretnutia Bratstva pravoslávnej mládeže v Košici-

ach. Mali sme dobrú vedúcu – Evu Kišikovú, ktorá nám hovorila o rôznych púťach, vsenočných bdeniach a duchovných stretnutiach, a tak sme spolu ako skupina mládežníkov chodili na takéto akcie. Bolo to veľmi pekné obdobie. Veľmi nás podporoval aj náš vtedajší duchovný – o. Kiral'. Takto postupne po rokoch sa (vdďaka tomu všetkému, čo tu bolo spomenuté) objavila tá myšlienka – ísť študovať na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu. Potom prišiel do Košíc o. Vladimír (mamin brat) a pri ňom sme už ako bohoslovci mali v podstate aj prax, ale tiež sme spolu ako mládežnícka skupina dobre spolupracovali a fungovali. Veľmi veľa mi dal aj o. Michal Hrustič, ktorého som osobne spoznal skrze moju manželku Ivanku, ktorá je priamo z Čabín, kde o. Michal pôsobil.

2. Ako si spomínaš na svoje štúdiá na PBF?

Štúdium na našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulte, no tiež aj život na našom kňazskom seminári v Prešove bolo jedno nádherné päťročné obdobie, ktoré sa takto v krátkosti slovami azda ani nedá opísať. Kto to zažil, určite bude súhlasiť a ten, kto nie – tomu to srdečne odporúčam! To sú skúsenosti, zážitky, vedomosti, priateľstvá a kamarátstva na celý život. Ved' tak som si našiel aj svoju manželku, ktorá tiež študovala na PBF, bývala na seminári a bola aktívnou v práci s mládežou (OZ – Syn-desmos: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku). Obohatenie to bolo po každej stránke aj duchovnej – seminárny chrám je úžasné miesto, kde sme sa my - mladí schádzali na bohoslužby a po nich sa na chodbách spolu rozprávali. Na izbe sme boli s bratom Mirom a bratrancom Matúšom a viedli sme (aj s inými bohoslovcami) rôzne „teologické dišputy“ :-). No hrali sme aj futbal – sme víťazi dvoch ročníkov medzinárodného futbalového turnaju bohoslovcov.

Na fakulte ma bavila najviac liturgika a prednášky o J. Nemčíka, o P. Kormaníka, o Š. Šaka a o V. Kocvára. No zaujalo ma celé štúdium, a to aj tie predmety, ktoré som považoval za tzv. „povinnú jazdu“. Všetkým prednášajúcim na fakulte som vďačný. Skrze nášho kamaráta bohoslovca Vladimíra Kuzana (teraz jeromonach Timotej) sme sa dostali aj dvakrát cez leto na pobyt do monastiera v Grécku – tam sme pri starcovi Timotejovi, ktorý bol skúseným duchovníkom, nabrali ďalšie skúsenosti a vôbec tie dva mesiace, čo som tam strávil – boli nádherné. Veľa mi dali aj duchovné zájazdy do Počajeva.

3. Slúžiš v regióne, kde pôsobila významná osobnosť nášho Pravoslávia – o. igumen Ignatij (Čokina). Porozprávaj nám v krátkosti o jeho živote a prínose.

Áno, o. Ignatij je skutočne významná osobnosť Pravoslávia. Je rodák z obce Uličské Krivé. Po postrihnutí na mnícha, diakonskej a kňazskej vysviacke pôsobil na rôznych cirkevných obciach horného, ale i dolného Zemplína. Posledných štrnásť rokov svojho života prežil opäť v rodnej obci, kde si pomocou zbožných ľudí vybudoval skýt, ktorý je zasvätený Preobraženiu Spasiteľa na hore Tábor. Má tri podlažia. Úplne hore sa nachádza kaplnka, kde sa modlil všetky bohoslužby denného bohoslužobného cyklu podľa typikonu pravoslávnej Cirkvi, t. j. aj s kafizmami z Knihy žalmov. Pod ňou mal svoju izbu, kde spal a býval. Úplne dole mal kuchyňu. Spal málo, veľa sa modlil, postil sa a tiež veľa pracoval – staral sa o svoj skýt, záhradku, sad. Ovoce, sladkosti potom rozdával deťom. Ľudia k nemu chodili so svojimi starosťami, trápeniami a neuhmi. Pomáhal im modlitbami, ale aj dobrým slovom, užitočnými

duchovnými radami. Modlil sa aj nad posadnutými zlým duchom, mal dar prozrливosti. Jeho pomoc nespočívala „iba“ v modlitbe, no nabádal ľudí, aby sami napravili svoj život, aby činili pokánie. Mnoho ľudí tak našlo Boha, mnohým ukázal dvere do Božieho Kráľovstva a to je to najdôležitejšie. Ako hovoril o. Michal Hrustič – stále sa modlil Isusovu modlitbu. Na tomto mieste aj takmer 50 rokov po jeho usnutí cítiť Božiu blahodat'. Dodnes na miesto jeho odpočinku prichádzajú aj inoverci, ktorí tu nachádzajú Boží pokoj. V samotný sviatok Preobrazenia sa tu slúži od večera až do neskorej noci a zrána až do obeda. Na tomto mieste slúžime bohoslužby aspoň raz do týždňa, a to od jari až do 24. októbra, kedy si pripomínáme deň odchodu tohto veľkého modlitebníka do večnosti. T. z. toto miesto je živé i po toľkých rokoch, od kedy nás o. Ignatij opustil (1976) a ako to aj predpovedal – ľudia tu prichádzajú stále. Na tomto mieste som po skončení vsenočného bdenia požiadal o ruku svoju manželku a tu nás aj Boh poslal na farnosť, kde sme (zatiaľ) sedem rokov. O. Ignatij slúžil tiež aj v Ruskom Potoku (moja druhá farnosť), kde je starobylá vyše 400-ročná drevená cerkev.

4. Si vášnivým čitateľom kníh s duchovnou tematikou. Vedel by si odporučiť nejaké tituly pre naše povzbudenie a napredovanie? Jarko, ale pamätaj, že máš limitovaný rozsah :-)

Mnohé sú možno čitateľom známe a o knihách by sa dalo napísať množstvo strán, no aspoň v krátkosti: Biblia (hlavne Nový Zákon a Kniha žalmov), Spisy apoštolských otcov, knihy, ktoré preložil o. Ján Zozulák: Zo záhrady Bohorodičky, Starec Paisij, Život starca Paisija Svätohorského (I., II.), Drahokamy múdrosti, Askéza: cesta k svätosti, Christovi bojovníci, Návrat... A tiež jeho knihy Viera a skutky, Ctihodný Serafim Sarovský. Potom Ctihodný Siluán Atoský, kniha o vладыkovi Gorazdovi: Pasťýř a martyr, Biskup Gorazd – Z díla, kde sú aj kázne vладыku Gorazda, život svätého Nektária Eginského od vладыku Kryštofa, život svätého Antona Veľkého (Košice), život svätého Sergeja Radonežského (Prešov) a moja obľúbená od o. Alexandra Schemannna – Veľký pôst (Cesta k Pasche). Život a zázraky svätého Jána Ruského (2021, Poprad). Svätá tajina krstu od o. Štefana Šaka, Od individualizmu k obecenství od o. V. Ježeka, Serafim Rose – Pravoslávie a náboženstvo budúcnosti, Eucharistia – tajomstvo Božieho kráľovstva od o. d. Š. Horkaja a Š. Pružinského, Rodina a výchova detí podľa učenia svätých otcov (M. Lewczuková), Nesväti svätci, Igumen Ignatij – služobník Boží, Ochridský prológ a knihy z našej fakulty: Svätootcovské učenie o Eucharistii, Manželstvo ako obraz jednoty medzi mužom a ženou.

5. Čo by si odkázal našim čitateľom v dobe, keď je veľmi ťažké hlásiť sa ku kresťanstvu?

Môj obľúbený výrok: „*Neboj sa, malé stádočko, lebo sa zalúbilo vášmu Otcovi dať vám Kráľovstvo.*“ (Lk 12, 32) A ešte: „*Nebojte sa, Ja som premohol svet.*“ (Jn 16, 33)

SVÄTÍ CTIHODNÍ MUČENÍCI, DIAKON AVAKUM (ABAKUK), IGUMEN PAISIJE A ĎALŠÍ NOVÍ MUČENÍCI BELEHRADSKÍ († 1814) (17. / 30. 12.)

Cirkev Božia, založená na základoch apoštolov a prorokov a zalievaná krvou svätých mučeníkov, sa rozrástla ako mohutný, rozvetvený strom, ktorý pokryl celý svet a vesmír.

A v tomto svete, ako vo svojej pestrofarebnej záhrade, si Pán vždy vyberal tie najvoňavejšie kvety, ktoré zbieral do svojich nebeských sýpok, svoje najlepšie a najhojnejšie plody Cirkvi, v podobe svätých mučeníkov. Nepoznáme mená všetkých mučeníkov, nie každá mučenícka smrť, bola zapísaná v životoch svätých.

Jednými z posledných, pred ktorých činmi sa pokorne skláňame a

ktorých pamiatku oslavujeme, ktorých mená poznáme a ktorých životy, boli zapísané, je svätý ctihodný mučeník, diakon Avakum (Abakuk) a igumen Paisije, spolu s ďalšími novými mučeníkmi, ktorí boli umučení počas Hadji-Prodanova povstania v roku 1814.

Tomuto povstaniu, predchádzalo prvé srbské povstanie, ktoré však skončilo neúspechom. Podľa mierovej dohody, mala Srbsku patriť autonómia a povstacom bola prisľúbená amnestia, tieto dojednania však neboli naplnené. Turecko povstalecké územia vojensky obsadilo a všetko bolo pritom sprevádzané tero-

rom a vraždením Srbov. Národ sa preto rozhodol pokúsiť sa o ďalšie povstanie, tentoraz pod vedením Hadžiho Prodana Grigorijeviča. V povstaní, sa aktívne zúčastňovali mnísi z monastiera Trnava, medzi nimi igumen Paisije, diakon Avakum a ďalší. Povstanie začalo na sviatok Povýšenia svätého kríža. Toto povstanie, však Turci úplne rozdrvili. Bolo zajatých mnoho ľudí, niektorí boli na mieste zastrelení ako varovanie pre ostatných, zvyšok potom bol poslaný do Belehradu, kde mali byť obvinení a odsúdení. Turci vtedy tiež ponúkli prepustenie každého, kto sa poturčí a prijme islam. Niektorí z väzňov súhlasili, väčšina z nich sa, ale odmietla vzdať Christa, takže boli popravení.

Igumen Paisije, bol v Belehrade Turkami okamžite nabodnutý na kôl, spolu s ďalšími Srbmi, ako výstraha ostatným obyvateľom vtedajšieho Belehradského pašalíka. Potom prišiel na rad diakon Avakum spolu s ďalšími, ktorí pred popravou narazením na kôl na poli pri belehradských bránach, boli väznení a mučení, dva dni v Nebojšovej veži. Pred tým, ako ich Turci vyviedli z väzenia, bolo im znovu ponúknuté, aby prijali islam a takto, aby si zachránili svoje životy.

Diakon Avakum túto ponuku odmietol. Podľa tradície, ktorá je zaznamenaná v epických ľudových piesňach, svätý Avakum, na túto ponuku odpovedal slovami: „*Nie je lepšia viera, nad vieru kresťanskú! Srb je Christov a zo smrti sa raduje. Posledný súd, čaká aj vás Turkov. A tak si robte, čo sa vám páči! Na vás Turkov, tiež dôjde, Boh a jeho pravda, je toho svedkom.*“ Podľa tradície, Avakum tieto slová hlasno zvolal, keď bol vedený Turkami po ceste smerom k Carihradskej bráne, kde sa v tom čase konali popravy.

Na svojej ceste, keď niesol na ramene kôl, na ktorý mal byť narazený a došiel až pred vchod do belehradskej pevnosti, prišla k Avakumovi jeho úbohá matka, ktorá si priala zachrániť svojho syna pred mučením. Poučená tureckými veliteľmi, ktorí jej povedali, že ušetria jej syna, ak prijme islam, padla pred ním na kolena a s plačom ho začala zaprisahávať pri mlieku, ktorým ho dojčila, aby súhlasil, že sa poturčí, že prijme islam, a takto, si zachráni svoj mladý (Avakumovi, mal dvadsať rokov) život. Hovorila mu, že Boh mu odpustí, pretože toto urobí vo veľkej núdzi.

Na to ju však syn, podľa ľudového básnika odpovedal: „*Mamička moja, ďakujem za mlieko, ktorým si ma dojčila, ale za takúto radu, ti neďakujem. Budeš sa čoskoro radovať zo syna, až dôjdeme pred tvár Božiu. Smrť zbavuje od rôznych bied a jarný kvet, až po zime rozkvitá.*“

Podľa národného svedectva, Turci, ktorí videli, že ani matkine slová, ani jej zaprisahávanie, nijako nepomohli presvedčiť Avakuma, aj napriek tomu, že do zeme bol postavený kôl, na ktorom ho chceli popraviť. Prišli za ním a sami ho znovu ho nabádali, aby si zachránil svoj mladý život a prijal islam, Avakum sa ich vtedy spýtal: „*A umierajú niekedy Turci?*“, a keď odpovedali, že áno, on len dodal: „*Tak teda, čím skôr zomriem, tým menej hriechov budem mať!*“

Kvôli jeho odvahe a vytrvalosti vo viere, sa potom Turci rozhodli, že ho zabijú hneď a prebodli mu šablou srdce. Potom ho mŕtveho, nabodli na kôl.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.com

NAMAĽOVAŤ ŽIVOT

Maliara Gerda Gisdera, známeho mnohými prácami pre divadlo a televíziu, si raz dal zavolať bohatý podnikateľ.

„Musíte mi namaľovať obraz. Veľký, krásny obraz!“ „A čo mám na ten obraz namaľovať?“ opýtal sa Gisder. „Život! Namaľujte život!“

Gerd Gisder súhlasil a slúbil, že obraz bude do týždňa hotový. Keď sa podnikateľ o týždeň znovu ozval umelcovi, mal obavu pozrieť sa, čo maliar namaľoval. Možno Gerd Gisder namaľoval strom ako strom života alebo chodník ako spôsob života, alebo azda vodu ako pôvod a zdroj všetkého života.

Umelec ho odprevadil do svojho ateliéru. Na stojane bola olejomalba. Klient bol ohromený. Upieral pohľad na obraz, vraštil čelo, žmurkal, mlčky rozmýšľal. Odstúpil dva kroky a založil si okuliare. Potom zvolal: „To je hojdačka!“ umelec prikývol a potom, akoby uhádol, o čom muž rozmýšľa, vysvetlil: „Áno, hojdačka! Je to môj obľúbený symbol života.“

A ukázal na hojdačku, ktorú mal v ateliéri a slúžila mu ako model. Trochu do nej štuchol a hojdačka sa začala hýbať – dopredu a dozadu, hore a dole. Stále dookola.

Maliar pokračoval: „Kto sedí na hojdačke, je stále v pohybe, ako celý život. Hojdačka stúpa a zas padá, ako aj v živote stúpame a klesáme.“

Po chvíli dodal: „Ak sa pozriete pozorne, hojdačka je viac hore než dole.“ Nasledovalo dlhé ticho. Potom riekol: „Najdôležitejšie však je, aby bola každá hojdačka dobre upevnená zvrchu.“

Darina Oleárová

ŠALÁT Z KYSLEJ KAPUSTY

Ingrediencie: 400 g kyslej kapusty, 150 g čerstvého ananásu, 2 jablká, 4 PL nakrájaných alebo nastrúhaných vlašských orechov, 3 PL hrozienok, 3 PL oleja, 250 ml jogurtu, štipka soli

Postup: Kapustu premiešame s olejom. Ananás a jablká nakrájame na kocky a zamiešame s jogurtom a ostatnými prísadami. Časť orechov si môžeme nechať na posypanie šalátu. (Jablká môžeme nastrúhať, kyslú kapustu posekať nožom na drobné kúsky. Do jogurtu môžeme zamiešať šťavu z jedného pomaranča, pár kvapiek worcestrovej omáčky, trochu bazalky, 1 ČL medu. Namiesto jogurtu môžeme použiť kyslú smotanu).

CÍCEROVÉ PLACKY NA SLADKO

Ingrediencie: 1 hrnček uvareného a roztláčeneho cíceru (môžeme použiť aj bielu/červenú fazuľu), ½ hrnčeka orechového/kokosového mlieka, štipka vanilky, štipka soli, ½ hrnčeka rozmixovaných a na sucho opražených ovsených vločiek, 1 banán, 1 ČL kypriaceho prášku do pečiva

Postup: Cícer rozmixujte s banánom a mliekom na kašu. Primiešajte rozmixované vločky, pridajte kypriaci prášok, štipku soli a vanilky. Nechajte aspoň 20 minút cesto napučať. Keby aj po 20 minútach bolo riedke, pridajte ešte trochu ovsených vločiek, môžete použiť aj vcelku. Základ je nedať ich tam veľa a vždy chvíľu počkať, kým napučia. Z cesta lievancovej konzistencie smažíme menšie placky, ktoré konzumujeme ešte teplé. Podávame s marmeládou, orechovým/arašidovým maslom, čerstvým ovocím.

Zuzana Sadilková

Foto: internet

† ИСТИНА

OBSAH

Báseň.....	3
Akcie BPM.....	4
Cirkevné dejiny.....	8
Hľadáme sponzorov.....	9
Liturgické okienko.....	10
Pravoslávna duchovnosť.....	12
Pravoslávie vo svete.....	14
Zázraky.....	17
Ovečka.....	18
Poučenia svätých.....	21
Monastiere.....	22
Moja modlitba k svätému Fanúrijovi.....	25
Rozhovor.....	26
Novodobí svätí.....	30
Študentské práce.....	28
Na zamyslenie.....	32
Recepty.....	33

Obálka:

O. Alexander (Haluška) s mládežou na seminári

Strana 2:

CSL – Vchod do chrámu Presvätej Bohorodicy

Strana 35:

Pozvánka na koncert duchovnej hudby

Obálka:

Mládežníci vo Varadke

Dátum vydania: november 2024

ISTINA

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS

Ročník XXIX/2024. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: clanky.istina@gmail.com

web: <https://bpmorthodox.sk/istina/>
Uzavierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci. Cirkevne schválené.

Šéfredaktor: Tatiana Vasiliou - dočasne poverená funkciou

Redakčná rada: Peter Bobak, Jana Gubová, Daniel Havaj, Eva Kahancová, Nikola Kahancová, Jana Kapralová, Igor Kruk, Darina Oleárová, Zuzana Sadilková, Veronika Skysľaková, Juraj Varecha, Tatiana Vasiliou
Korektúra: Juliána Molnárová, Zuzana Sadilková

Grafická a technická úprava: Jaroslav Smoleň, jerej Miroslav Guba

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Objednávky na odber:

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Redakcia časopisu ISTINA

Bayerova 8, 080 01 Prešov

E-mail: bpmslovensko@gmail.com

Cena za kus 0,60€. Ročný príspevok 7,20€ + poštovné na rok podľa počtu predplatných kusov (pre odberateľov zo Slovenska):

1 - 2 ks = 13 eur

3 - 10 ks = 16 eur

11 - 20 ks = 26 eur

21 - 40 ks = 36 eur

IBAN (Fio banka):

SK198330000002502282852

Pravoslávny chrám Slovinky

15.12.2024
15:00 hod.

Koncert duchovnej hudby

